

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Caput 8 & 9

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

Dubium 4^m. Quomodo ordinem habeant inter se principia
 primi ad hoc respondeat illud nomen: Quia
 sunt principia haec hoc nomen ordinem ordinem
 ideoque in partibus spiritibus sunt ut in mundis officio
 cum primitati quae salua consistit quantum prioribus
 la sunt ex quo componantur. Itaque perfectionis
 sui intentionem ordinem in bonum ordinem formalium
 2^m nra 3^m prius. Contra u^o expectationis
 ordine in se huius uendicat prius quippe a
 qua generatio primordia sunt 2° de rebus
 nra quae transmutatur. 3° forma cedit quae ut
 tunc introduit. Ordine existit in se ut
 nra 2^m prius. 3^m forma quae nra est subie
 ctum forma ac priuationis. Ordine generis
 nra 1° cognoscitur nra 2° de prius 3° forma
 ordine cognitionis distinctae & perfectae
 debet forma 2° de nra 3° priuationis: quo
 n- aliquid magis est ens eo et magis nra sua
 aptum est cognoscitur: sed forma magis est ens qua
 nra & hoc quam prius. Itaque illud porro cog
 noscitur per analogiam ad formam sicut de priuatione
 sicut de habitu.

Capit 8 & 9.

Quid Ater agat
in cap. 2°.

Octavo cap. soluit Ater roem ueterem p^o s^o torum
q^o assererent nihil p^oe g^oriant aut corrupi^o p^o s^o torum
f^o riaz. Hoc aut^o f^o r volunt Ater tam ut ipsa ueri
tas eor^o q^o in p^o s^o torib^o dicta sunt claris p^o s^o tor
ret; id q^o optimise p^o s^o torum arbitrat^o est, si qua
illa enertere & e^o medio tollere uideri possint uer
itate dissolueret. tum et ut ostenderet nil p^o s^o tor
cipia rem ueritatis ueritatis ueritatis ueritatis
duere; q^o p^o s^o torum illig^o ignoratote p^o s^o torum
eu^o errore lapsi sint ut g^o ratiore & corruptione
adeo^o rem p^o s^o torum agere ueritatis fuerint.

Quid Ater agat
in cap. 9.

cap. 9. misugnat eor^o q^o ueritatis ueritatis
met^o ma^o agnouer^o in eo t^o decepti sunt
q^o a p^o s^o torum illa non distinguer^o. Quod i^o ma^o
plato bat ma^o sit no^o End ita probabat Plato in Parmenide. Qui
p^o s^o torum eor^o q^o ueritatis ueritatis ueritatis
quid e^o p^o s^o torum End, e^o no^o End, ma^o e^o p^o s^o torum eor^o
q^o non eor^o. Mixto^o m^o de probabat: Quia ma^o
no^o est End actu. Cum p^o s^o torum obiecer^o: Si
ma^o est non End productum in aliquid ex nihilo
eo q^o idem uideret nihil & no^o End. Ad h^o ueritatis ueritatis
minime p^o s^o torum arbitrat^o adeo^o p^o s^o torum t^o p^o s^o torum ueritatis
t^o ma^o sentiebat. Qua sic disputari solent a
p^o s^o torum t^o p^o s^o torum p^o s^o torum quoru^o numeru^o ternarius
in duob^o capitib^o antecedentib^o ostensa e^o ueritatis ueritatis

oio q̄stionibz absoluentz.

De Materia

Quaestio prima

Variab mat̄ rationes expluat tot. m̄tio q̄stionibz 12. ^{Quam} ubi hinc. hoc loco p̄t̄ q̄nt ea ē qua dicitur ^{Quam p̄t̄ q̄nt Mat̄.} let p̄ p̄na idest prior nō forma substantiali ex qua oia fiunt & in qua oia tandem ibent. Hinc in uestigantia uen̄ idem tot. multipli c̄ dēlarat; qui b̄quum ea forei quēriunt q̄ in cap. 9. p̄t̄. 1. art. 1. com̄tibz. ad uāq; in p̄t̄. 1. art. 1. ostendenda b̄renit ac p̄p̄icue p̄ponit. Porro mat̄a uariē d̄fr & 1. q̄dem a Platone negatiue hoc modo. Mat̄a ^{Quam p̄t̄ q̄nt Mat̄a negatiue.} nec ē ignis nec aēr nec aqua nec aliqd̄ aliud ceterorū entium naturā. Simile uariē d̄frat̄ attulit Porphyrius ex Ar̄te. Affirmatiue sic d̄fr̄ ex sent̄ia Platōis: Mat̄a ē sp̄es in formis ^{Quam p̄t̄ q̄nt Mat̄a negatiue.} Simulz ac receptaculu' omn̄ū formāū p̄uide ac si diceret mat̄a ē subiectū ex nāa sua om̄i for, ma d̄stitutū capax t̄ omn̄ū. Ar̄te & Metaph̄. eam sic nō negatiue d̄finit: Mat̄a dicit q̄ nō est ^{Quam p̄t̄ q̄nt Mat̄a negatiue.} Quid nec quale nec quantū nec aliqd̄ aliorum q̄bz terminat̄ Ens neq; negationes, quasi dicat Mat̄a nō ēē Ens p̄fectum q̄ p̄ se p̄t̄ in p̄t̄. 1. art. 1. ^{Explicit de materia}

ille modus quo aliquid fieri dicitur ex auctoritate quod ut natura
 ut formalis ut totum compositum materiae ut in ^{gammuly} ~~magis~~ ^{co}
 stant ex auro & siccitate dicitur componi ex flavo
 & viridi quia flavus color auro & viridis siccitate
 de auro. Solet etiam natura ex septem ^{in p[ro]p[ri]is}
 ita describi: Natura est substantia quae ita se habet ut for- ^{Descriptio Nat[ur]ae.}
 mas & ad substantias compositas naturas quodque
 ut lignum ut aliud quibus ad formas artificiales:
 In qua descriptioe similitudo & dissimilitudo est. ^{Quia in his exemplis simi-}
 litudo quae sunt ex ligno & ex natura sua existit
 omnis forma artificialis ita quoque natura prima
 forme naturae. Dissimilitudo in hoc est quod ex ligno ^{una assimilatio.}
 materiae sic est completa & perfecta natura in prima
 aequa: Item quod ex ligno materiae per se existere
 potest in rebus natura per forma artificiali in posse
 ut sit naturae ut nullo unquam puncto tempore natura
 in forma naturae existat licet uti divina ex-
 istere possit in forma, cum forma non spectet
 ad eius essentiam sicut res sunt diverse non im-
 plicat facere quod dicitur ut forma a natura omnia
 sequitur: Neque enim sequitur eam esse & non esse
 quod dicit Scotus & alij & plerique alij communiter
 ut D. Thomas & qui illi sequuntur hoc negant.

haec de materia. potest et hoc modo fieri. Materia est substantia completa
ta quae per se a forma generabilis actuali diffinitur et in
aliam speciem generabilis: ut quae cum forma a
qua se in formam eius naturae constituit.

In actibus et in defectibus
separatim

2°. In his defectibus separata materia est substantia simpliciter et
non composita ex partibus dissimilantibus simpliciter. Et docet
esse in generabilem et in corruptibilem aliam ad eam subie
ctam in eo quo res fit et ultimo in quodabit;

In materia duali
et corruptibilis

qua de re philosophari ut solent Com. ab. in cap. 9.
1° art. 2. per unum autem de materia generabilis quae
nova forma recipit et corruptibilis quae nova forma
amittit; sed hoc non est generari et corrumpi per se de
eodem sui sed per unum et rem alterius. Quaeque materia
per se ac simpliciter ut dicitur in generabilem et in corruptibilem
fieri dicitur textu. 8. dicitur quodammodo in
terius ac quidem eodem privationis: cum enim accidentis
forma eius privatio abscedat interit et corrumpitur
itaque materia quae desinit tali subesse privationi.
Cum enim post formam expulsam privatio remanet
eadem materia quodammodo exoritur quatenus priva
tione qua fuerat spoliata de novo recipit. Sed
cum hanc per unum materia generationis et corruptionis
privatio ascribatur fieri in id potest remanere remanet.

Dubium

nãe rõe formãe q̄ ut est uenit̄ eub̄ ita ḡnatiõni
 & corruptiõni utiq̄ subest. *Solutio.*
 Dicit̄ for̄. r̄ nãa & rõe formãe & rõe p̄natiõni
 p̄ aut̄ ḡnabilem & corruptibilem eẽ id̄ h̄ ab̄ p̄te
 pot̄ p̄natiõni quã formãe ascribi ob̄ maiorẽ
 m̄m̄itatẽ anteriõrẽ quã natiõni p̄natiõni
 eũ nãa q̄nq̄dem hãc duo numero ac subiecto
 unũ & idẽ eẽ paulo ante dõmerat. H̄. eẽ d̄
 nãa notioũq̄ ac d̄finitioũq̄ eũq̄ essẽtiam h̄et eũ
 com̄br: ascriãq̄ sũ forma p̄terẽ ac p̄fectẽ it̄q̄
 nõ p̄e m̄bitõniãq̄ t̄ nãa eã s̄cũ s̄cũ nãa &
 Eũtãtẽm qualitatẽ qualicũq̄ ã forma d̄st̄ngui
 ut ydẽ d̄c̄ p̄ h̄. eũ q̄. d̄t. 3. ad 4. t̄m̄ recto
 d̄cent. Porro quomõ s̄ h̄at nãa ad pot̄tãz
 r̄ sitãe p̄ra pot̄tãe an nõ s̄p̄ctet̄ne pot̄tãe ad̄p̄ẽ *Vide col:*
 tiam nãa & quomõ b̄ explicat̄ col. h̄ic q̄ 13.
 & 14. A quo eũ illi m̄bit̄ omnino d̄s̄ceptãt̄ q̄ *Mãa eũ p̄ra pot̄tãe s̄cũ
 r̄ctãda.*
 ascribit̄ nãa eẽ p̄ra pot̄tãz subiectiãa nõ obiecti
 nam. Subiectiãa pot̄tãe illã d̄r̄ q̄ ã aliqua forma *Quã sit pot̄tãe subiectiãa.*
 m̄formãtẽ p̄fici & compleri p̄t; d̄iq̄ aut̄ eũ
 forma subiectiãe q̄ eũ aut̄ formãticũ & s̄p̄cũ
 eũ d̄r̄ contrãhẽs & p̄ficiẽt̄ illã pot̄tãz.
 Pot̄tãe obiectiãa eũ ipsa res nom̄n̄ existẽs *Quã pot̄tãe sit obiectiãa*

q̄m̄ existere possit quo nō nisi Actus ē potia
obiectiva ut potig in potia obiectiva itez cosa
& quāq; alia res ip̄ta p̄dū active nati
sēi in nati: Hinc potie respondet actus qui
Scotus Entitatum vocat Entitatum & alij actum
p̄sentia & m̄talium ē quā ipsa res p̄sentia
actu existit & ad amplig latet ut ita dicam
in p̄sentia sua existencia. Et quo licet nō
sit pura potia obiectiva ut Diximus m̄talium
in recte a Scoto & alijs vocat actus entitatis

NB

Probatur M̄talium dicitur p̄sentia
a Scoto actus entitatis.

Actus entitatis m̄talium ē quā
res ipsa existens: s̄ nō existit q̄ ē actus
entitatis. Et obijit Font 10 Metaph 7
q̄ 3. sect. 7 sic actus entitatis aut ē p̄fectus
existens aut m̄formis actus s̄t dicitur domina
q̄ nō ē actus entitatis probatur Minor: q̄ actus
p̄ se existens ē s̄t deus & substantia separata
actus m̄formatos s̄t forma substantiales. Respondeo
deh regando Minor ad probatur deus s̄t solus deus
& angelus ē actus p̄ existens p̄fecte & com
plete dicitur in p̄ter deus actus et non incomplete
in p̄fecte ac s̄t ē specie sua existente in se

Obiectio Font.

Solutio.

actus est materia. 2do dicitur actus existentiarius tunc q. 1a. obiectio 2da. 41
 act ad exist. s. existentiarius in rebus creatis n. p. tract ad
 exist. q. materia n. p. dicitur actus existentiarius p. exist.
 nam. Respondetur ut dicitur ita d. existentiarius & existentiarius. Solutio.
 tunc accipiuntur p. 1o non aliter 2do p. tractu ut
 actus dicitur idem e. q. existentiarius. priori modo uocatur
 q. sunt actus posteriori minime. Scotus. s. p. actum
 existentiarius nihil aliud intelligitur uer. qua. actus existe.
 tialis seu dicitur actus existentiarius. 3ta obiectio 3ta obiectio.
 Materia n. e. fortiter. ipse actus existentiarius q. n. u.
 de actus existentiarius s. fortis dicitur dicitur fieri eam
 dicitur actus existentiarius seu existentiarius. Respondetur ut dicitur. Solutio.
 sicut dicitur dicitur: Nam sicut materia & diffinitio de
 sunt species in rebus affirmari q. sunt p. tractu Metaphy.
 sicut ita quoque actus existentiarius de ideo uig. est
 actus cum uideatur fortis e. q. dicitur Metaphysicum
 qua. p. tractu. Deinde eodem uer. dicitur uocare
 p. tractu materia actus existentiarius quo alij eandem uocant
 pura. fortis: Si n. fortis potest affirmari in re,
 eto de materia eum n. e. actus. 4ta obiectio si 4ta obiectio.
 materia e. actus p. se existentiarius tunc erit p. tractu completio
 loquens e. falsum q. c. Respondetur uocando materia. Solutio.
 cui n. existat p. actum p. tractu sicut tunc modo p.
 fortis 5ta obiectio sicut p. se existentiarius obiectio 5ta.
 et e. quo uig. actus informante q. materia erit

si ordine ad formam qua n' est tanq' ad finem de bonu
 tr' h'c appetitum unde vulgo dicitur privatio e' ca'g
 appetit' de h'c n'ra appetitu salub' b' d' spirit' Vide col. 8. combr.
 col. 9. 17. combr. 9 5. De varijs u' n'ra
 roib' videat' idem col. 9 18. fons. in 10. Metaph.
 27. 93. sect. 9. combr. in 10. p. 28. 29. 92. art. 3.
 Qui ibidem 9 5. utru' n'ra ad compositi natur' pa
 estentia' p' teneat accurati' declarant. Et loci
 de Materia Sufficiant.

Quaestio 2da
 De privatione.

Quod privatio sit principij generationis reru' naturu'
 licet ex ia' dictis p'bet ita t' b' a' p'bet probari
 solet. Id' unde p' se g'ras p'ficiunt n'ra accipit
 principij illig' est: s'z g'ras p' se p'ficiunt a' p'ri
 n'rae utq' tanq' a' termino a' quo q' p'riatio e' p'ci
 pi' g'ras reru' naturu'. Major e' certa p'bet
 Minor: q' g'ras e' p'gressio s'oi' mutas a' r'o
 esse ut a' termino p' quo; sic aut' in n'o sit n'ra
 e' s'zdem termino a' quo res orit' utpote g'enti
 forma g'ras n' marit n'ra aut' p' marit
 consequens e' ut sit ipse forma p'riatio. Sed
 ut clarig' p'prietat' d'ing' p'riatio' r'o paulo

Verbal' privatione
 e' p'riatio' g'nera
 t'ionem naturu'

analogia et privatio differendum est quod in analogia
sit & quomodo se ad naturam habeat. Praemissa itaque
hinc illa definitione qua privatio est nega-
tio formae in subiecto apto habito sunt sequen-
tes assertiones

Assertio 1^a.
privatio in abstracto
est signata.

Assertio 1^a Privatio abstracto non signata dicitur
signata negatione sui & aptitudinis; dicitur autem
in quo illa aptitudo est connotat obviare privatio
est in abstracto signata. patet assertio ex defini-
tione privationis: Nam quae signat carentiam aliamque
formam hoc est in omnibus negationibus, quae
cum carentia signat aptitudinem ad hanc formam
id sibi proprium vendicat. Itaque licet privatio
a privatione distinguatur per sui subiectum seu for-
mam; a negatione tamen distinguatur per solam aptitudi-
dinem non tamen per aliquid intrinsecum realitatis ut in
10 Metaph. q. 15. recte docet Duns Scotus.
Nam ens quale est aptitudo non potest esse intrinsecum
realitatis non ens sed per aliquid intrinsecum factum est
propterea in se proprio ac distinctivo privationis quae est
aptitudo ista includitur.

Assertio 2^a.
in analogia privatio dicitur
sua est.

Assertio 2^a Recte de privatione ab authoribus non dicitur
quod in privatione formato, saltem in analogate sit negatio

forma quapia' adeoq' ut sic prima notitia
 seu intellectum substantiam & da intellectione seu
 quopu & do cognofit tanq' apta h're illam
 forma qua' n' h't. q' red' conceptu' seu notis
 & da p'nt reflexe cognofit p' alio conceptu' in
 primog' illo fundat e' ext' r'is fortiter proprias
 & forti f'gatione p' p'riat' uocabulum f'gati
 f'gatione in qua' p'prie ac fortiter logica q' uer
 jah circa & dat' notit' ad inu'tab' p'imb
 in illis quasi b'p' que quada' mixab'. Et h'ic
 et h'ic p'riat' d'ic' p'it' fortit' rectig' h' d'ic'
 fortit' cum adiecti'one u'ly fortit' logica seu ob
 iectiua quaterq' ut cetera ext'ia r'is obiectiua
 ab intellectu cognofit. Et ex q'ob' falet hanc ob
 iectiua' p'riat' recte quoz' d'ic' r'is h'ic u'ly
 ext' reale qu'ant' p'it' h'ic r'is.

Absolutio q'ta.

probat' p'riat'one' fortit'
 in adiectiua' ex p'riat'
 p' r'is r'is r'is.

Absolutio ita' p'riat' fortit' it' qua' in r'is con
 clufione non h'ic obiectiua q' est ext' r'is e' p'ri
 et p'ri' p' se g'rationib': probat' q' a p'riat'ia
 r'is op'et' fiat in o'ly op'ationib' h'ic h'ic in ip'is
 g'rat' p' se non p'uenit ab intellectu op'ante: at
 nullu' ext' r'is antecedit omne' intellectu' op'atione'. con
 clufio h'ic e' conueniens r'is p'it'one' d'ic' h'ic

hoc loco de privatione ut e generatione naturae prin
 cipiu vide combr. in 99. arti. 2. & vol. 921.
 assertio ista privatio quia e principiu generationis assertio 5ta.
 licet idem sit materia & fundametalit cu materia
 qua e. aliquo m^o no ab ea distinguitur utly for
 malit & 2oe. probat sane assertioe h^o tot
 capit. hoc no: si privatio idem est omni m^o ^{quomo privatio dicitur}
 cu materia, idem appeteret in totu ^{quod e quomodo in} ^{quod e quomodo in}
 fieri no pt qd probat Maior qd materia appe
 tit forma: qd si privatio idem est oio in materia
 et appeteret forma: Est aut forma velut mors
 & interit privationis. Item materia e substia
 naret et in composito quoru unu e privati
 one diu pt. Quod aut patet qd hoc phisic
 aut privatioe ee unu numero in materia sensus
 est ee unu materialit no fortit. seu ee unu e
 quasi mo quo auctia unu pt cum stitio cu in
 ea rent nempe extingere & subiectu no ntra
 sice & essentialiter.

assertio 6ta Nec privatio fortis nec obiectiva una assertio 6ta.
 Eandem est qd fortis imo tot quot pt ut ee pot
 forma. De obiectiva qdem patet: qd tot pt
 numero privatioe talen quot pt opaliter illis.
 De fortibz itidem manifestum est: qd si eet
 una in privatio in materia sequer quod adveniete

forma ignis v.g. ceffaret eis privas in materia
 una tm est & una pesit: q̄ omnis. Et de tot ft
 privas in materia sicut ft forma apta in materia
 recipi s; sicut ft plurima nec tot quia plures
 q̄ totidem quoq; ft privas. Vide Sorsin. in
 10 Metaph. q̄ 15. Dico ex hoc sequi no tm una
 s; plurimas aptitudines ee in materia in privas
 q̄ debet ex aptitudine & negative velut integre
 Respondeo una aptitudine materia p̄ secula & p̄
 tm ad oes ois privas constitutivas sufficere.
 Nam aptitudo addita ad negas forma ignis p̄
 nationem effiunt; & eadem aptitudo addita ad
 gas forma aeris similes privas effiunt.
 Quod aut privas hinc ut vltiq; quasi species
 dicat hoc ab habitu n̄ ab aptitudine p̄ se
 q̄ aptitudo e' diffina q̄dam generica: Vno uesto
 Dicendum est de privas in materia no ut
 recipra s; forma tm sicut vlti dicitur ab
 proprietates privas ft q̄ no suscipere ma
 gis & minus: Hoc d' p̄ foctio privationis abso
 te nem' e'. Vng. n. no d' magis morbus ut
 caeg qua' alig; quamvis vlti sui habitus possit
 magis ut minus suscipere quatenus se: plus minus
 de

Obiecto.

Solutio.

privas p̄fecta
 privationis.

et habitu ad mixtum sunt: Nam acci dr magis ut mi-
 nus tenebrosos secundum q in eo est ut plus minus
 luminis. Et da proprietat primas p se n intelligit
 s; tm rōe forma seu habitus. Nō in promptu
 est qd priuatio fortiter ē priuatio & non ens; nul-
 lum aut nō ens ē p se totum intelligit. In sum
 in dte q priuatio ut ē ens rōis & ut aptitudi-
 nem an ex am tōt p se intelligat ut qd dicitur ma,
 manifestum est.

De forma
 Quæstio 3ta

Secundum priuatiōem rem naturam ordinem 3tia forma
 scilicet q in natura composita nature q spiritus De hac
 loquimur An sit 2do Quid 3tio Quale sit.
 Vbi quosq illa in natura & composito comparamus.
 Quod ad p̄m abinet plerūq ex antiquis p̄tem
 negatiua amplexi s̄t: putabant n̄ tm formas
 accidentarias nullas substantias dari: Nō sunt
 res artificialia ex natura p̄existente & forma
 accidentali sunt ita quosq res nature ex sola
 natura p̄ accidentia mutatione fieri consuebat. Vn
 de apud illos solem ut equū generari m̄hibeat
 aliud quā aliqua natura p̄tem hanc ut illam

Negatiua sententia
 Quod si nō de h forma
 substantia s̄t accidentalis

figura accipe. Contra hoc statuitur in parte
 de cor. scilicet hanc affectionem: Dant forma
 substantiales; q. licet evidentijs de necessarijs rebus
 ostendi n. possit ostendi in a. For. i. Metaph.
 1.3. de a. com. in 19. 99. ut 2. argum. ad
 necessitatibz ut no. merito huius uter possit is q. fidei
 illis abroget. Hae una sufficit nobis: Si non
 Dant forma substantiales no. dant essentialis et
 in distinctione sequens e. absurdum & contra factu
 10. p. textu 2. & alibi p. Maior q. si daret
 distinctione essentialis s. forma substantia. ista disti
 ctio eet ut a. nra ut ab accidentibz rebus ut a.
 proprijs: nihil horu. pt. dici q. de: no. primu. quia
 cum nra sit rebus rebus ut ipse et alij
 fatent no. potest rem distinguere; nullu. o. g.
 timulu. est ut s. propriu. Nec 2. d. dicit
 pt. q. cora. aucta. eadem ob eam p. quam
 nra n. pot. rem distinguere essentialit. eo q.
 sint cora. S. acc. tertiu. dicit pt. na. accidentia p.
 p. nulla erit nisi sit forma a. qua sola p. p.
 minit: No. r. q. uenit a. nra q. p. q. cora. sit
 multoz mag. ab accidentibz rebus q. a. sola forma
 q. dant forma substantiales q. res essentialit. est
 tialit. distinguant. Huc dicit q. conclusio hae

Vide com. in.

Argum. contra Sane p. in
 sen.

proh. Maior.

ortu de dogmatei catholica roborat. Ex fide namq. ^{Ad} _{describendo pariter}
 gstat anima humana esse immortalem & post separa-
 tione a corpore se existere ex quo scilicet eam esse sub-
 stantiam. Deinde eadem infallibili veritate con-
 firmatum est anima esse veram informantem & essentialiter
 formam sibi; hanc enim omnia definita sunt ab Entia
 in se habentibus. Cum igitur hoc in ceteris anima-
 libus & animalia cum inuolubus & hanc cum non
 inuolubus conueniant efficiunt ut quidem species hu-
 mana compleat & forma substantialem ita quoque
 compleant cetera entia naturalia. In hac autem ^{hanc et i. p. de plato} _{in se habentibus ostendit}
 sententia fuisse quoque Aristoteli & Platone clare _{comitate de formis}
 ostendunt auctores citati quos lego.

Ad idem quod attinet cum natura sint formam genera-
 m proposito quibus quod sit forma substantialis infor-
 mantis. Hanc ita definit Aristoteles in phys. c. 2. text.
 tu 28. Forma est ratio ipsa quod dicitur esse rei. ^{Definitio Formae}
 sicut ratio quod dicitur habere. ^{Quare sit substantia}
 primus: Est substantia incompleta constitutiva cum alia quasi in seipso.
 nam compositum dicitur eadem esse & operari. ^{Quare sit substantia}
 Substantia est quia per essentialiter substantia. Incompleta quare incompleta.
 ita quia cum altera sit totum compositum quod sit. ^{Quare dicitur esse}
 it. Dicitur esse dicitur quia forma dicitur materia essentialiter
 & operari specificata ad autem esse absolute.

ut ex supradictis patet; Nec dat forma ma
teria hoc esse speciem & aliud quod p[ro]p[ri]o. Nam
forma no[n] dat esse materiae hoc esse speciem & aliud quod p[ro]p[ri]o.
se ipsum dando de materia in esse specifico & t[er]m[in]o
esse. Nec t[ame]n e[st] de hoc forma ut actu infer

No[n] e[st] de hoc forma ut actu
informati sufficit si possit infer
re nisi informare materiae.

met ac det esse speciem sufficit si possit infer
mare; id quod addit per animam rationem quod vera
forma est et dum actu no[n] informat de materia
Alia descriptio formae materiae seorsum existit. Alij sic describunt, for
ma e[st] substantia incompleta materiae informans et ter
minans & specificans physice sicut diffinitio deter
minat & specificat genera metaphysice: omni
optime ac planissime comitibus q[ui]o art. 10

Omnia optime sic
comitibus.

Forma e[st] autem simplex substantialis nam p[ro] se non
nata & substantia cuius explicatio, inde apud illos
q[ui] in sup[er] et q[ui]i. quomodo ex forma substantiali & ma
teriali fiat rectissime declarant.

TERTIA PARS. unum

Ois forma informans ex
apta boni e[st] generabilis & corruptibilis

& habet.

Pro huiusmodi explicatio dicens e[st] q[uo]d. Ois forma info
mans excepta forma boni e[st] generabilis & corrup
tibilis probatur quia q[uo]d h[ab]et materiae si qua e[st] potius
contradictionis ad esse & non esse necesse e[st] corrup
tibile potius t[ame]n q[uo]d extra illam materiae no[n] possit
p[ro] se existere: s[ed] ois forma suble[n]tibus h[ab]et
tem materiae & extra illam n[on] potest subsistere &

ois forma sublevaris & corruptibilis & lignra
bilis cum sp in locu forme corrupta fuerat alia
t novo genta & in se id q corrupit fit aliqn
gnratum. Verum tu est q forma proprie nec
fit nec pducit sz potiq confit & conproduch

forma pnie no fit
de pducit sz confit &
conproduch

totiq. n. compositi in quod actio agentis p se
& principalit terminat proprie est fieri & produ
ci p tunc aut in quas actio agentis non p sed
principalit sz p totum compositu terminat est
confieri & conproduci. Quod aut recte dicitur
compositum factu ab agente licet no faciat ma
teria p se actu est; imo et si recte dr ab
sue fieri & gnari licet nec forma nec ma
teria producat tu hac de ca q nary ad rei
piendam forma convenientibz dispositionibz p pa
ret & coniunctionis illiq fit caa efficiens sunt
is q res diuersas a se non factas gungit re
no quoq eam rerum auctor dr.

quomo compositu
dicitur factu ab agente.

Dicendum rdo. ois forma unica humana ex
cepta educit ex potentia mat. Quid sit aut
forma educi ex potentia mat in lib. d gnratione
doceri solet; nunc aut ex epllo tali sic fit
ittigeh: Agentia natura educit ex potentia mat

Ois forma exacta
humana educit ex pote
tia Mat.

Declinat ex epllo.

forma lapidi arboribusque de. Tandem aliter per
tione quadam ac figuram formam illam ex argilla
statuariam formam normam ex ligno architecti
forma domus ex lignis & lapidibus de. quibus
ad operas figuram statuariam architecti figuram
nam talis ut talis forma quae nunquam existit
nisi alicuius artificis accipietur & nam ad for
mam illam suscipiendam apta fuerit ita et in
nam physica quae iudicium est atque indigesta moles
ex actione causarum naturae caeli & terrae per
laria garantium de. oritur hoc ut illa forma
dependens in fieri & in esse a sua nam ex qua
sunt educata ita ut extra illam non possit unquam
naturaliter existere. ex ratione futuritatis rei
sui declaratione non recte quibus formae artificis
operas proprie statui loquendo ex nam potius dicitur
ut in deus contem. in cap. 9. q. 12. art. 3. de
quod in illum respectum seu ad illas recipiendas
nam non sicut potius naturae obedientiam habent.
Manifestum est ex mente Aristotelis omnium in re
recte philosophantium formae ante unquam rei
gignere; atque proinde non existere alioquin ex nihilo

Quoniam forma ante
quam productionem
non est.

Spina nra q' dicitur s' e' potestate in ma' d' na
turali' carum in d' actione de illig' potia d' qua
si quomo' exsist' atq' ad actum p'fectionis addu
ci. Rege quoq' Tolot. q' 19.

Legi' Tol.

Poro forma exsist' in ma' d' composito comparari
potest 1° quae ad nobilitatez 2° de qua ad p'cedentem.

1° - 2°.
Compositio.
P'fectio forma ut ma
teria sit nobilit'.

Quoad in nra ma' nobilitate qua' forma tu' g'ama
tercia est rigorabilis d' incorruptibilis forma no' naq'
tu' ga ma' ex se se t' exist'entia' forma nite'.

Re' deo tam' h' ma' sum' q' d' formae p'pet' absolu
te h' forma' e' nobilitate in d' ma' exsist'.

Responso.
Forma absolute e' nobi
litate ma'

Specifica' op'aver' d' p'fectione d' alia q' d' d'ice
bah forma' a' h'ic p'p'ia' exsist'entia' falsu' est.

Forma est p'p'iam
exsist'entiam.

siunt n. e' sub a' ma' d' distincta' ita quoq'
distincta' ab illa h'ic exsist'entiam.

Compositio e' nobilit' forma.

Compositio e' nobilit' ac p'fectio forma d' ubi e' remiri
p' q'ndem compositio' p'for' forma' p'fectione
ma' quoq' p'fectione' g' tinct' est ita' compositio
sub p'fectum d' p' se complete' subsist'entis quam
nra' forma' appetit. Inveniet' h' nobilit'
forma' composito' nobilitate' e' q' p' p' q' nra' ma'.

Obiectio Anacois.

Et illud magis s' compositio' e' nobilitate' ac p'fectio

Solutio

¶ forma q' dicitur sed respondet forma x' e'e
caus' ad aquata p'fectionis compositi q' forma

Alia obiectio

cu' nra. Non dicitur ex hoc seq' nra' & for
ma' sunt sumptab' ee' rob'iores co'posito q'a

Solutio

¶ q' uniusq' dicitur. Negat' .s. q'a nra' & forma
ip'iamet compositi p'fectione quas' ultima' p'fecti
o'nt sua' terminu' q' sequunt' quo fit ut in
illam p'fectio in compositi p'fectione ^{finaliter} ~~finalit'~~

q' q'eat ip' q' composita' ut formalit' tale est
ut nra' p'ont' modo quocunq' ip'sum antecedit
cogitant' p'fectione antecedit. Demde sunt

Respondet ad obiectio
et huc exemplo.

nalet ista ratiocinatio: Iste ignis & iste ignis
nra' s' nra' sunt calidus in hypocausto q' ip'si
maiorem hnt calorem; ita n' ualet supradicta
argum: q'a sicut hic p' dicitur n' se calor ut ca
lidu' n' p' n' tendi e' q' sumit' ita et p'fecti
compositi n' p' n' tendi ut et nra' & forma

Quoniam forma p'fectior
est composito.

¶ Quod ad prioritatem
attinet e' q' dicitur forma p'rior composito e' dicit
nra' i' h' ordine t'p'is; q'a quocunq' t'p'is p'
de forma e' e' quoq' compositum. Ceterum

Quare forma dicitur
p'fectior auct'.

si nra' & forma comperit' in auct' h'oc videndum

est illas simpliciter dicitur auctibus perfectiores esse in forma
 simpliciter; Quibus auctibus dicitur quod sunt perfectio
 ra quatuor se: se in simpliciter dicitur formam & in suo genere
 perfecta & completa sunt. In extremis unius dicitur
 quasi titulis honorata est in simpliciter forma: De n. spec.
 2io art. Quod quod erat esse ut dicitur non quod sit tota
 rei dicitur sed quod sit per se potior dicitur. De arte
 10a & perfectio habita seu ut alij vocabulo non per
 fedehabia De quoq; exemplar, terminus, forma
 eter, finis, lux Item apud platoem uera existens
 simulachrum diuinae uera participata similitudine di
 uina quam proles: Artes in phys. cult. uocat illam
 diuinam quam bonum & appetibile et quod loge fons
 loco in libro citato de periculis lib. 6. et de comite:
 710 est.

Varia forma uera

Leg. Prof. Comite & periculis

In Librum 2to physi
 Cocum

Uir sit scilicet fateri in 2do libro non quod inter
 auctores optime comite: fateri institutum explicat
 utly propositum illi esse xio et maam & forma tm
 ut censuit. Philosophus negat et sine efficiente du
 tapat ut existimant simpliciter sunt maam &

Quodam die fateri sit fateri.